

UCHWAŁA Nr/2026
Rady Miejskiej w Witnicy
z dnia 2026 r.

w sprawie przekształcenia szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Witnica

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.), art. 39 ust.7a, art. 89 ust. 1, 3 i 9 oraz art. 95 w zw. z art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 z późn. zm.), art. 12 ust. 1 pkt 2, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.), Rada Miejska w Witnicy uchwala, co następuje:

§ 1.1. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Ludzi Pojednania w Witnicy, prowadzona przez Gminę Witnica, ulega przekształceniu w rozumieniu art. 39 ust. 7a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, polegającym na zmianie jej struktury organizacyjnej poprzez utworzenie szkół filialnych w Dąbroszynie i Kamieniu Wielkim oraz ustalenie dodatkowej lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w Witnicy, przy zachowaniu dotychczasowego typu szkoły oraz jej nazwy.

2. W ramach przekształcenia, o którym mowa w ust. 1 z dniem 1 września 2026 r. w Szkole Podstawowej nr 1 im. Ludzi Pojednania w Witnicy wchodzącej w skład Zespołu Szkół Samorządowych w Witnicy tworzy się:

- 1) Szkołę Filialną w Dąbroszynie o strukturze organizacyjnej klas I-III wraz z oddziałem przedszkolnym;
- 2) Szkołę Filialną w Kamieniu Wielkim o strukturze organizacyjnej klas I-III wraz z oddziałem przedszkolnym;
- 3) dodatkową lokalizację prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w budynku dotychczasowej Szkoły Podstawowej nr 2 im. Józefa Wybickiego w Witnicy pod adresem: ul. Wiosny Ludów 14, 66-460 Witnica.

3. Szkoły filialne oraz dodatkowa lokalizacja stanowią części organizacyjne Szkoły Podstawowej nr 1 im. Ludzi Pojednania w Witnicy; szkoły filialne są organizacyjnie podporządkowane tej szkole i nie posiadają odrębności prawnej ani organizacyjnej.

4. Siedzibą szkoły filialnej, o której mowa w ust. 2 pkt 1 będzie budynek dotychczasowej Szkoły Podstawowej w Dąbroszynie, zlokalizowanej pod adresem: Dąbroszyn 22, 66-460 Witnica, zlikwidowanej na podstawie niniejszej uchwały.

5. Szkoła filialna, o której mowa w ust. 2 pkt 1 otrzymuje nazwę: „Szkoła Filialna w Dąbroszynie Szkoły Podstawowej nr 1 im. Ludzi Pojednania w Witnicy”.

6. Siedzibą szkoły filialnej, o której mowa w ust. 2 pkt 2 będzie budynek dotychczasowej Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Kamieniu Wielkim, zlokalizowanej pod adresem: ul. Kościelna 1, 66-460 Kamień Wielki, zlikwidowanej na podstawie niniejszej uchwały.

7. Szkoła filialna, o której mowa w ust. 2 pkt 2 otrzymuje nazwę: „Szkoła Filialna w Kamieniu Wielkim Szkoły Podstawowej nr 1 im. Ludzi Pojednania w Witnicy”.

§ 2. Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1 im. Ludzi Pojednania w Witnicy dostosuje statut szkoły do zmian wynikających z niniejszej uchwały, w szczególności w zakresie struktury organizacyjnej szkoły, uwzględniając utworzenie szkół filialnych oraz dodatkowej lokalizacji prowadzenia zajęć.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Witnica.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego.

Uzasadnienie

Konieczność podjęcia niniejszej uchwały w sprawie reorganizacji sieci placówek oświatowych na terenie Gminy Witnica, podyktowana jest obiektywnymi i nieodwracalnymi zmianami demograficznymi oraz drastycznie rosnącymi kosztami funkcjonowania obecnego systemu edukacji. Utrzymanie aktualnego stanu organizacyjnego w obliczu tzw. niżu demograficznego jest nieuzasadnione zarówno z punktu widzenia metodyki nauczania, jak i racjonalnego gospodarowania finansami publicznymi.

Dane pozyskane z Urzędu Stanu Cywilnego w Witnicy wskazują na gwałtowne załamanie wskaźników demograficznych w gminie. Kluczowym momentem tego zjawiska jest spadek liczby urodzeń o 23% w roku 2022 (w stosunku do roku 2021). Powyższa tendencja oznacza, że w perspektywie najbliższych 3-4 lat do gminnego systemu szkolnego wejdą roczniki o dramatycznie niskiej liczebności, co obrazuje poniższe zestawienie:

- **2019 r.** – 120 urodzeń
- **2020 r.** – 116 urodzeń
- **2021 r.** – 113 urodzeń
- **2022 r.** – 87 urodzeń
- **2023 r.** – 85 urodzeń
- **2024 r.** – 86 urodzeń
- **2025 r.** – 77 urodzeń
- **2026 r.** ~ 50 urodzeń (prognoza na podstawie 17 urodzeń odnotowanych do dnia 4 maja 2026 r.)

Konsekwencją przytoczonych danych jest perspektywa zasilenia systemu oświaty przez zaledwie 77 dzieci z rocznika 2025 (w skali całej gminy) oraz potencjalnie tylko 50 dzieci z rocznika 2026. Utrzymanie dotychczasowej sieci, obejmującej 5 odrębnych szkół podstawowych, wymusiłoby tworzenie oddziałów klasowych o liczebności poniżej 10 uczniów w każdej z placówek.

Z punktu widzenia organu prowadzącego takie rozwiązanie jest wysoce nieefektywne, a z perspektywy edukacyjnej – pedagogicznie nieuzasadnione. Kształcenie w mikrogrupach pozbawia proces dydaktyczny niezbędnej dynamiki, ogranicza możliwości stosowania metod pracy zespołowej, osłabia naturalną rywalizację edukacyjną i znacząco zawęża przestrzeń do rozwoju kompetencji społecznych i rówieśniczych uczniów.

System finansowania oświaty w Gminie Witnica osiągnął punkt krytyczny, w którym wydatki bieżące nieproporcjonalnie przewyższają otrzymywane wsparcie zewnętrzne, przy jednoczesnym stałym spadku liczby uczniów.

Z analizy wydatków budżetowych wynika, że jeszcze w okolicach 2015 roku Gmina angażowała w system edukacji jedynie 4 mln zł środków własnych (przy subwencji oświatowej ze środków centralnych na poziomie ponad 7 mln zł). Obecnie obciążenie budżetu gminy z tytułu oświaty wzrosło do 20 mln zł pochodzących z dochodów własnych, które dokładane są do ponad 20 mln zł otrzymywanych ze środków centralnych.

Dalsze trwanie w obecnej sytuacji organizacyjnej – polegającej na finansowaniu infrastruktury i stałych kosztów eksploatacji obiektów przy drastycznie malejącej liczbie uczniów – stanowi przejaw nieracjonalnej gospodarki finansowej. Brak interwencji organu stanowiącego i zaniechanie reorganizacji sieci szkół niechybnie doprowadzi w najbliższej przyszłości do całkowitej zapaści finansów publicznych Gminy Witnica, uniemożliwiając realizację innych, ustawowych zadań własnych samorządu.

Z perspektywy obowiązku racjonalnego i celowego gospodarowania środkami publicznymi, o którym mowa w ustawie o finansach publicznych, Rada Miejska zobowiązana jest do podejmowania decyzji zapewniających możliwie najlepsze efekty realizacji zadań oświatowych przy danych nakładach finansowych. Na obecnym etapie, z przedstawionych analiz wynika, że dalsze utrzymanie stanu obecnego prowadziło by do ograniczenia realnych możliwości inwestowania w jakość kształcenia, infrastrukturę dydaktyczną oraz wsparcie rozwojowe uczniów.

W tym ujęciu proponowana reorganizacja stanowi działanie ukierunkowane na ochronę interesu gminy jako całości, rozumianego jako zapewnienie stabilnego, efektywnego i odpornego na zmiany demograficzne systemu oświaty, przy jednoczesnym poszanowaniu dobra dziecka, w szczególności poprzez utrzymanie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej możliwie blisko miejsca zamieszkania. Reorganizacja nie jest celem samym w sobie, lecz instrumentem realizacji ustawowego obowiązku gminy w zakresie zapewnienia dostępu do publicznej edukacji na odpowiednim poziomie jakościowym, rozumianym jako poziom umożliwiający wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z mniejszych miejscowości względem rówieśników z większych ośrodków szkolnych, w szczególności poprzez stworzenie porównywalnych warunków kształcenia, rozwoju kompetencji oraz realnej możliwości konkurencji o miejsca w szkołach ponadpodstawowych

Proponowane rozwiązania organizacyjne zostały zaprojektowane w sposób uwzględniający zróżnicowane potrzeby rozwojowe uczniów. W szczególności najmłodsze dzieci, realizujące wychowanie przedszkolne oraz edukację wczesnoszkolną (klasy I–III), objęte są ochroną przed koniecznością codziennych dojazdów poprzez pozostawienie zajęć możliwie blisko miejsc zamieszkania. W odniesieniu do uczniów klas IV–VIII dojazd do szkoły stanowi wprawdzie obiektywną uciążliwość organizacyjną, jednak mieści się w granicach typowych warunków realizacji obowiązku szkolnego na tym etapie edukacyjnym. Jednocześnie umożliwia on korzystanie z pełnej oferty dydaktycznej, specjalistycznych pracowni oraz zajęć rozwijających, a także sprzyja kształtowaniu samodzielności, kompetencji społecznych i umiejętności adaptacyjnych uczniów. Takie rozwiązanie pozostaje spójne z celem wyrównywania szans edukacyjnych i przygotowania uczniów do dalszych etapów kształcenia.

Z uwagi na fakt, że postępowanie w sprawie likwidacji i przekształcenia szkół zostało wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 13 marca 2026 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych

ustaw (Dz. U. poz. 504), do niniejszej sprawy zastosowanie znajdują przepisy ustawy – Prawo oświatowe w brzmieniu dotychczasowym, zgodnie z art. 12 tej ustawy.

Jak wynika ze wskazania nadzorczego Wojewody Lubuskiego nr NK-I.4131.21.2026 z dnia 18 marca 2026 r., proces reorganizacji sieci szkół prowadzonych przez Gminę Witnica ma charakter złożony, jednak jego zasadniczym elementem jest przekształcenie Szkoły Podstawowej nr 1 im. Ludzi Pojednania w Witnicy w trybie art. 39 ust. 7a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 z późn. zm.), polegające na zmianie jej struktury organizacyjnej poprzez utworzenie szkół filialnych oraz dodatkowej lokalizacji prowadzenia zajęć, natomiast likwidacja dotychczasowych szkół podstawowych w trybie art. 89 tej ustawy stanowi element tego procesu, służący osiągnięciu wskazanego przekształcenia poprzez włączenie ich struktur organizacyjnych do szkoły przekształcanej. Powstające szkoły filialne wchodzi w skład struktury organizacyjnej szkoły przekształcanej i są jej podporządkowane. W konsekwencji niniejsza uchwała obejmuje przekształcenie Szkoły Podstawowej nr 1 im. Ludzi Pojednania w Witnicy w rozumieniu art. 39 ust. 7a ustawy – Prawo oświatowe, polegające na zmianie jej struktury organizacyjnej poprzez utworzenie szkół filialnych w Dąbroszynie i Kamieniu Wielkim oraz ustalenie dodatkowej lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w Witnicy. Przekształcenie to nie prowadzi do likwidacji szkoły, lecz do zmiany sposobu organizacji realizacji zadań oświatowych przez tę jednostkę.

Zgodnie z art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe szkoła publiczna może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu. Organ prowadzący jest obowiązany, co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji lub przekształcenia szkoły, zawiadomić o zamiarze: rodziców uczniów, właściwego kuratora oświaty oraz organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkół danego typu. Szkoła publiczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może zostać zlikwidowana lub przekształcona po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty.

Rada Miejska w Witnicy rozpoczęła procedurę likwidacji Szkoły Podstawowej w Dąbroszynie, Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Kamieniu Wielkim oraz Szkoły Podstawowej nr. 2 im. Józefa Wybickiego w Witnicy oraz przekształcić Szkołę Podstawową nr 1 im. Ludzi Pojednania w Witnicy tworząc jej filie w Dąbroszynie oraz Kamieniu Wielkim, a także dodając drugą lokalizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych w Witnicy po zlikwidowanej Szkole nr 2 im. Józefa Wybickiego podejmując w dniu 03 lutego 2026 r. uchwałę Nr XXV/343/2026 w sprawie zamiaru reorganizacji sieci szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Witnica. Uchwała intencyjna upoważniła Burmistrza Miasta i Gminy Witnica do dalszego postępowania przewidzianego w art. 89 ustawy Prawo oświatowe.

Rodzice uczniów Szkoły Podstawowej w Dąbroszynie, Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Kamieniu Wielkim oraz Szkoły Podstawowej nr. 2 im. Józefa Wybickiego zgodnie z art. 89 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe zostali

skutecznie poinformowani pisemnie w ustawowym terminie o zamiarze likwidacji szkoły z dniem 31 sierpnia 2026r.

Pismem OK.4422.01.2026.AKrzy dostarczonym w dniu 27 lutego 2026 r. do Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim zawiadomiono Lubuskiego Kuratora Oświaty o zamiarze reorganizacji sieci szkół prowadzonych w Gminie Witnica i zwrócono się z prośbą o wyrażenie opinii w przedmiotowej sprawie. Lubuski Kurator Oświaty wydał pozytywne opinie dotyczące likwidacji placówek oraz przekształcenia Szkoły Podstawowej nr 1 im. Ludzi Pojednania w Witnicy poprzez utworzenie filii w Dąbroszynie oraz Kamieniu Wielkim postanowieniami w sprawie nr KO.II.542.38.2026.WB.

Zgodnie z zapisami uchwały likwiduje się szkoły podstawowe w Dąbroszynie, Kamieniu Wielkim oraz Szkołę Podstawową nr 2 w Witnicy, przy jednoczesnym zapewnieniu ciągłości kształcenia wszystkim uczniom.

Uczniowie uczęszczający do szkół w Dąbroszynie oraz w Kamieniu Wielkim z klas I–III oraz dzieci w wieku przedszkolnym będą kontynuować naukę w tej samej lokalizacji w nowo utworzonych szkołach filialnych zlokalizowanych w dotychczasowych budynkach, co pozwala na zachowanie dostępu do edukacji na poziomie wczesnoszkolnym w miejscu zamieszkania.

Jednocześnie uczniom klas IV–VIII powyższych placówek zapewnia się możliwość kontynuowania nauki w Szkole Podstawowej nr 1 im. Ludzi Pojednania w Witnicy, wraz z organizacją bezpłatnego transportu i opieki w czasie dowozu. Takie rozwiązanie umożliwia tworzenie optymalnych oddziałów klasowych, co sprzyja efektywniejszemu wykorzystaniu kadry pedagogicznej oraz bazy dydaktycznej, a także podniesieniu jakości kształcenia.

Likwidacja Szkoły Podstawowej w Dąbroszynie, Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Kamieniu Wielkim oraz Szkoły Podstawowej nr. 2 im. Józefa Wybickiego umożliwi Gminie Witnica dostosowanie sieci szkół położonych na terenie gminy do realnych potrzeb wynikających z zachodzących zmian demograficznych. Dodatkowo włączenie obwodów zlikwidowanych szkół do obwodu Szkoły Podstawowej nr 1 w Witnicy porządkuje strukturę sieci szkolnej i upraszcza zarządzanie systemem oświaty w gminie.

W konsekwencji proponowane zmiany prowadzą do dostępności edukacji dla najmłodszych uczniów w miejscu zamieszkania oraz zapewnieniu odpowiednich warunków kształcenia dla uczniów starszych klas. Podejmując niniejszą uchwałę organ prowadzący wypełnił wszelkie obowiązki i spełnił kryteria określone w obowiązujących przepisach dotyczących likwidacji szkoły.